

Kalpsiz 555 Gün

Özlem Ak

25 yaşındaki bir gence kısa bir süre önce kalp nakli yapıldı. İlginç olan bu kişinin nakil öncesinde bir yıldan fazla kalbi olmadan yaşaması. Stan Larkin isimli bu genç 555 gün sırt çantasında yapay bir kalp taşıdı. Bu yapay kalp Stan'ın vücuduna kan pompalayarak hayatta kalmasını sağladı. Bu cihazın başarısı kalp nakli için verici bekleyen diğer hastaların da hayatını sürdürebilmesi açısından umut oldu. Stan 2014'te Michigan'da Syncardia adı verilen bu yapay kalp cihazını kullanan ilk hasta oldu.

Stan'e ve erkek kardeşi Dominique'e Sergenlik çağlarında ailesel kardiyomyopati (kalp kası hastalığı) teşhisi kondu. Stan ve kardeşi yıllardır kalp bekleyenler listesindeydi. Kalp nakli ameliyatında yer alan Michigan Üniversitesi Frankel Kalp Damar Merkezi'nden Jonathan Haft ilk tanıştıklarında her iki kardeşin de durumunun hiç iyi olmadığını, çok fazla zamanları olmadığını ve hemen kalp nakli yapılması gerektiğini söylüyor.

Çözüm olarak iki kardeşin kalbi çıkarıldı ve Syncardia adlı cihaz kullanılmaya başlandı. Kardeşlerin özel anatomik durumları nedeniyle, örneğin defibrilatör (kalbin normal dışı hızlı atımını durdurarak tekrar normal kalp ritmine dönmesini sağlayan cihaz) gibi diğer

teknolojiler çözüm olmuyordu. Çözüm Syncardia'daydı. Dominique'in kalp naklinden önceki bir kaç hafta Syncardia'yı kullanması yeterliydi. Ancak Stan'in daha çok beklemesi gerekti ve yapay kalp cihazı ile bir yıldan fazla zaman geçirdi. Bu sürede hastanede kalması da gerekmedi.

O sıralar kimse bu kalp cihazını ne kadar taşıyacağını bilmiyordu. Taşınabilir bu yapay kalp cihazı damar sistemine bağlı, 6 kg'lık bir sırt çantası şeklindeydi. Sürekli sırtında bu cihazla yaşamak da kolay değildi. Örneğin Stan'in kız kardeşini kucaklaması mümkün olmuyordu, ama basketbol oynaya devam edebilmesi doktorlara da sürpriz oldu. Stan'e 9 Mayıs 2016'da kalp nakli yapıldı ve Stan yapay kalp cihazına veda etti.

Hikâyesini özellikle kalp yetersizliği sorunu yaşayan diğer 5,7 milyon Amerikalı için paylaştı ve organ bağışının önemine dikkat çekti.



Yeni Meteorit Türü

Mahir E. Ocak

Dünya'nın atmosferine sık sık göktaşları girer. Bu taşların meteor olarak adlandırılanları yeryüzüne düşmeden yanarak yok olur. Yerkabuğuna çarpan göktaşlarına ise meteorit denir. Bugüne kadar yeryüzünden toplanmış meteoritlerin sayısı 50.000'in üzerinde.

Uluslararası bir araştırma grubu, İsveç'te bugüne kadar hiç karşılaşılmamış türde bir meteorit keşfetti. Ost 65 adı verilen meteoritin, iki göktaşının çarpışması sonucunda oluştuğu ve yaklaşık 470 milyon yıl önce yeryüzüne düştüğü belirtiliyor. Dr. B.

Schmitz ve arkadaşlarının yaptığı araştırmanın sonuçları *Nature Communications*'ta yayımlandı.

Günümüzden yaklaşık 470 milyon yıl önce, iki devasa göktaşının çarpışmasıyla irili ufaklı çok sayıda göktaşının oluştuğu biliniyor. Ordovisiyen Devri sırasında Dünya'nın yaklaşık bir milyon yıl boyunca maruz kaldığı göktaşı yağmurundaki meteoritlerin büyük bir kısmının kaynağı bu çarpışmadır.

Bugün Dünya'da en sık rastlanan meteorit türü olan L-kondritler 470 milyon yıl önce meydana gelen çarpışmada parçalanan göktaşlarından birinin parçalarıdır. Ancak bugüne kadar ikinci göktaşı hakkında pek bir şey bilinmiyordu. OST 65'in ne kadar süreyle kozmik ışınlara maruz kaldığı-

la ilgili ölçümlere dayanarak yapılan tahminler, bu göktaşının 470 milyon yıl önce Dünya'ya düşmeden önce yaklaşık bir milyon yıl boyunca uzayda yolculuk ettiğini gösteriyor. Bu durum yeni tür meteoritin kaynağının 470 milyon yıl önce meydana gelen çarpışmada yer alan ikinci göktaşı olduğunu düşündürüyor.

